

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Dr. Mayer Jenő.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy héra — — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 134. szám.

Csütörtök, június 14.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurazott távirati jelentése. —

A háboru mai hirei.

A görög király lemondása.

Budapest, június 14. A Stefani-
ügynökség jelenti Athénből:

Zaimisz miniszterelnök levele,
amelyet Jonnarthoz, az entente fő-
megbízottjához intézett így szólt: Mint-
hogy tegnapi jegyzékében Konstantin
király lemondását kívánta és utódját is
megnevezte, megbízást nyertem Excel-
lenciáddal közölni, hogy a király, aki
mindenkor csak az országa érdekére van
figyelemmel, elhatározta, hogy a trón-
örökösrel együtt elhagyja az országot.
Egyben utódjául Sándor herceget dezi-
gnálta.

Budapest, június 14. A Havas-
ügynökség jelenti Athénből:

Konstantin király lemondása a
városban nem idézett elő izgalmat. Két-
ezer tartalékos körülvette a királyi pala-
tát, hogy testükkal védelmezzék meg a
királyt. Küldöttségüknek, amely az ural-
kodó elé járult, a király nyugalmat aján-
lott. A város ügyésze felreverte a ha-
rangokat, kávéházról-kávéházra járt, hogy
a tömeget fellátsza, de eredménytelenül.
Ezen pillanatig Athénből nem jelentenek
komoly eseményt.

Budapest, június 14. Berlinből
sürgönyzik:

Az összes lapok csodálattal adóznak
a görög király heroszi ellenállásának,
amellyel az ententével szemben viselke-
dett. Hangsúlyozzák, bármi lesz Görög-
ország sorsa, a háboru kimenetelére be-
folyást nem gyakorolhat.

A tegnapi esti Wolf jelentés.

Budapest, június 14. Berlinből
sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

A harc vonalokon ma nem történt
különös esemény.

London erődjét ma repülőink bom-
bázták.

Az oroszországi zűrzavar.

Budapest, június 14. Szent-
pétervárról sürgönyzik:

A kormány elrendelte az összes fel-
mentettek ujrászorozását.

Budapest, június 14. Szent-
pétervárról jelentik:

A legutóbb megejtett községi választá-
soknál nagy többségben a szocialisták
győztek, a második helyet a kadett pár-
tiak foglalják el.

Budapest, június 14. A Times
jelenti Szentpétervárról:

Az orosz kormány komoly pénzügyi
nehézségekkel küzd. Minden nagyobb

városban napirenden vannak a sztrájk-
kok. Egész Oroszországban féktelen fejte-
lenség uralkodik.

Olasz kormányválság.

Budapest, június 14. Rómá-
ból érkező hivatalos távirat jelenti:

A tegnapi minisztertanácsban kon-
statálták a kabinet összes tagjainak egyet-
értését, másrésztől azonban a kormány
valamennyi tagja felajánlotta a minisz-
terelnöknek lemondását azon esetre, ha
a pillanat szükségére a kormánynak vala-
mely más összeállítását tennie szükségessé.

A politikai helyzet.

Eszterházy gróf miniszterelnök a királynál.

Budapest, június 14. Eszter-
házy Mór gróf miniszterelnök tegnap
éjjel tizenegy órakor Bárczy osztály-
tanácsos kíséretében Bécsbe utazott.

Budapest, június 14. Eszter-
házy gróf miniszterelnök indulásakor
ujságírók előtt a következőket mondotta:
„Viszem magammal az uralkodóhoz a
kész miniszteri listát.”

A választójogi blokk értekezlete.

Budapest, június 14. A választó-
jogi blokk tegnap este 6 órakor értekez-
letet tartott, amelyen Vázsonyi Vil-
mos részletesen beszámolt a miniszter-
elnök és a választójogi blokk elnöksége
közti lefolyt tanácskozások eredményéről.

A bizottság a következő közleményt
adta ki:

A választójogi blokk pártjai az ál-
talános, egyenlő titkos választójog meg-
valósítására szövetkeztek és ezen el-
vük alapján továbbra is megmaradnak.
Mint hogy az új kormány azért alakult,
hogy a választójog gyökeres, becsü-
letes, széles terjedelmű reformját meg-
valósítsa, a választójogi blokk hajlandó
a kormányt teljes erővel támogatni. A
blokk nem utasíthatja el a lehetőséget,
hogy alkalmat nyíljon programjának
megvalósítását jelentékeny mértékben
megközelíteni és mert megtudta, hogy
tagjai közül Batthyány Tivadar gróf-
ot és Vázsonyi Vilmost a minisz-
terelnök a kabinetben való részvételre
felszólította, belépésüket nemcsak he-
lyesli, hanem egyenesen kötelessé-
gükké teszi, hogy megbízatásukat a
választójog érdekében elvállalják.

A határozatot valamennyi jelen-
levő aláírta.

Budapest, június 14. Károlyi
Mihály gróf, Batthyányi Tivadar gróf
és Vázsonyi Vilmos az értekezlet
után nyomban felkeresték Eszterházy
Mór gróf miniszterelnököt és közölték
vele a választójogi blokk határozatát.

Miniszteri és államtitkári kombinációk.

Budapest, június 14. Politikai
körökben szerda este elterjedt hírek sze-
rint Zichy Aladár gróf ideiglenes hor-
vát miniszter lesz, Batthyányi Ti-
vadar gróf ideiglenesen a király személye
körüli tárcát vállalja.

Pallavicini örgrófot a minisz-
terelnökségi, Bottlik Istvánt a föld-
művelésügyi, Palugyai Móricot a bel-
ügyi, Szmercsányi Györgyöt a
honvédelmi, Szalay Lászlót a kul-
tusztiszteri államtitkári állásokra em-
litik mint biztos jelöltek.

Ha az új miniszteriumokat felállít-
ják, Földes Béla lesz vasúti mi-
niszter, államtitkára pedig Ráth Endre,
a szociális miniszteri tárcát Vázsonyi
Vilmos vállalja, akinek államtitkára Hu-
szár Károly lesz, a gazdasági átmeneti
miniszteriumot Batthyányi Tivadar
grófra bízzák; az Erdély rekonsztitú-
sára alakítandó miniszterium élére pedig
Ugron Gábor kerül.

A politika egyéb hírei.

Budapest, június 14. Ra-
kovszky István tegnap este kijelen-
tette, hogy a néppárt és közte felmerült
differenciák miatt az egész háboru alatt
nem megy a pártba és ezért nem vál-
lalja a ház alelnökségét sem.

Károlyi Mihály gróf azért nem
vállal tárcát a kabinetben, mert régi kül-
politikai álláspontját épségben akarja tar-
tani.

Batthyányi Tivadar gróf egyelőre
csak a választójog érdekében lép be a
kabinetbe, ő és Vázsonyi csak azért
fogadtak el ideiglenesen miniszteri tárcát,
hogy a választójogi blokk két miniszter-
rel legyen képviselve.

Zichy Aladár gróf referált Ap-
ponyi grófnak, hogy azért állott el a
kultuszminiszteri tárcától, hogy így az
Apponyi-párt ne gördítsen akadályt, de
később átveszi az őfelsége személye kö-
rüli miniszteri tárcát.

A miniszterelnök a néppártban.

Budapest, június 14. A néppárt
tegnap este bizalmas értekezletet
tartott. Este félkilenckor Eszterházy
gróf miniszterelnök felkereste Zichy
Aladár grófot, akivel hosszabban ta-
nácskozott.

A budapesti táviróvonalban beállott zavarok miatt délutáni hireink elmaradtak.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések június hó 13-áról.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti és délkeleti harctér:
Változatlan.

Olasz harctér:

A legutóbbi ellenséges jelentések szerint ismét az olaszok részéről gyakran felpanaszolt zord időjárás az, amely az olasz támadó erő teljes hatású kifejtését akadályozza. Így tegnap is csak a sötétség beálltával tudta az ellenség a hét község fensikján támadásait megindítani, amelyek először a Zebio vidék, éjjel után pedig a Monte Fornó és a határmagaslatok ellen is irányultak. *Alpesi csapataink visszaverték az ellenséget, amely támadó csapatainak főleg északi szárnyán igen súlyos vereségeket szenvedett.* Az Isonzó hadseregénél helyenkint élénkebb ágyuharc.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Az Ypern-hajlásban erős hullámokban folyik a tüzérségi harc. Warnentől nyugatra délnél egy angol támadás megsemmisítő tüzünk hatására csak kevés helyen jutott túl saját árkaik. Az előretörő rohamhullámok összpontosított gyalogsági és tüzérségi védelmünkkel szembe vesztéseljesen visszavonultak. Este hasonlóképpen meghiusult ott az angoloknak egy újabb támadása. Az Arras—Lens-i uttól nyugatra levő állásaink reggel hevesebb tüzhatalom alatt állottak. Nagy angol erőket, amelyek a Souchez-patak északi partján megtámadtak bennünket és állásainkba benyomultak, erőteljes ellentámadással visszavertük. Az ezt követő elkéseredett kézigránátharcban rohamcsapataink az ellenséget egy még kezén maradt betérési helyen szűkebb tere szorították. A német trónörökös hadserege: Az Aisne arcvonal egyes szakaszain, a Champagneban és a Maas menten átmenetileg élénk tüzér tevékenység. Albrecht württembergi herceg hadserege: Semmi újság.

A keleti harctéren és a macedon arcvonalon nem volt különösebb harci tevékenység. — Ludendo-ff.

— **Sze készítőváltozás.** Lapunk felelős szerkesztője *Somjai János* a mai nappal megvált a Torontaltól, emelyle közel 15 éve működött, kezdetben mint a lap főmunkatársa, 1909 óta pedig mint a lap felelős szerkesztője. Amikor távozását most tudomására adjuk lapunk olvasóközönségének, a magunk részéről igaz elismeréssel adózunk távozó szerkesztőnk hosszú éveken át kifejtett munkásságának, amellyel a Torontált, mint a vármegye egyetlen napilapját vezette és mint igazi vérbeli újságíró mindenkor az igaz haladás, a magyar kultúra érdekeit szolgálta.

Ugyanitt adjuk hírül, hogy lapunkat a mai naptól mint felelős szerkesztő *dr. Mayer Jenő* jegyzi.

— **Hadikölcsönjegyzés.** *Harmoncourt* Félix gróf a most zárult 6-ik hadikölcsönre 300.000 koronát jegyzett.

— **Nyolc milliót meghalad a nagybecskerek-i hadikölcsön jegyzés.** A hatodik magyar hadikölcsön lezárásának napja f. hó 12-ikére volt kitűzve. Az aláírási határidőt most e hó 26-ikáig meghosszabbították, de a jegyzések összege eddig is meghaladja már a nyolc milliót és tekintve, hogy a jegyzések az összes aláírási helyeken még javában folynak, ez az összeg eléreláthatólag még tetemesen emelkedni fog. Az eddigi jegyzések tegnap estig az egyes aláírási helyeken a következő összeget mutatták: Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezet 2,344.450 K, Nagybecskerek-i Takarékpénztár 2,177.750 korona, Közgazdasági Bank 1,236.600 K, Torontáli Takarékpénztár és Hitelbank

1,496.000 K, Nagybecskerek-i Népbank 478.450 korona, Kereskedelmi és Iparbank 203.350 K, Torontáli Agrárbank 146.800 K, Postatakarékpénztár 15.800 korona, Szerb Takarékpénztár 4000 K, Osztrák Magyar bank helybeli fiókja 3000 K, összesen 8,106.200 korona.

— **Június hó 26-ig meghosszabbították a hadikölcsönt.** A hatodik hadikölcsön jegyzési határideje június 12-én lejárt, de az érdeklődés a kölcsön iránt a jegyzés lejártaival sem csökkent, úgy, hogy a pénzügyminiszter június 26-ig meghosszabbította a hadikölcsön jegyzési idejét. A miniszter megváltoztatta az aláírási árfolyamot is s az új jegyzési időben a 100 koronás hadikölcsön címlet aláírási árfolyama, ha készpénzben fizetik ki, 96 korona 53 fillér, a részleltetési kedvezmény igénybevétele esetén 96 korona 80 fillér, úgy mint eredetileg volt.

— **Köszönet.** A Szociális Missió-egyesület gyermekvédelmi céljaira Czvetinov István orlói lakos 1000 koronát küldött, az egyesület cipészműhelye részére pedig a Pleitz Fer. Pál cég könyvnyomdája 10 tömb nyomtatványt díjtalanul. Mindezen nagylelkű adományokért ezután is hálás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

— **Jótekonycélú hangverseny.** A Messinger Karolin-féle leánynevelőintézet növendékei az erdélyi károsultak javára f. hó 16-án d. u. 5 órakor az intézet tornacsarnokában jótekonycélú hangversenyt rendeznek, melyre a tisztelt szülőket és nagyerdemű közönséget ezúton meghívja az intézet vezetősége. Tekintettel a jótekonycélra belépődij fejében tetszés szerinti adományokat köszönettel fogadnak és hirlapilag nyújtának.

A hangverseny műsora: 1. Liszt: „Magyar induló”, 2. zongoránélőadják: Singer Margitka és Erzsike, Reimholz Mici és Kovacsé-vits Olga. 2. Várdi Dezső „Isten büntetése”, szavalja Kiss Piroška. 3. Chován: „A csárdában”, 4. kézzel előadják: Feigl Mici és Sabarich Elza. 4. Király E. „Lant és kard”, éneklő Skotnickzy Margit. 5. Ábrányi: „Vándormadár”, melodráma, előadja Mesterovits Ilike, zongorán kíséri Bárány Mariska, hegedűn Spitzer Malvin és Vilma. 6. Chopin: „Rondó”, zongorán előadja Alexandrovits Mariska. 7. Weber: „Oberon”, 2. zongorán előadják: Jahrausz Boriska, Szasz Erzsike, Markovits Annus, harmoniumon kíséri Rubin Böske, hegedűn Stecher Adél. 8. Abt: „Fahr wohl mein Vaterland”, éneklő Hübsch Mici. 9. Tito Matter: „Valse bal-t”, táncolja Rónay Lohka, 2. zongorán kíséri: Kovits Iren, Grünvald Magda, Wiener Mella, Riszt és Olga. 10. a) Rubin Böske: „Nocturne”, előadja a szerző, b) Schubert: „Composició”, játsza Rubin Böske. 11. Kalmán: „Szep volt”, „Te rongyos élet”, éneklő Klobucharich Vali. 12. Cromer: „Grüsse an die Heimat”, éneklők: Grünwald M., Hacker Iren és Berta, Hönigesz M., Kiss P., Kovács P., Klobucharich V., Krausz E., Perits D., Sabarich E., Skotnickzy M., Wiener M. 13. „Néger tánc”, lejtük: Steiner Edith és Rubin Böske. 14. Rossini: „Sevillai borbély”, trio, előadják: zongorán Hübsch Mici, hegedűn Stecher Adél, harmoniumon Alexandrovits Mariska. 15. „Magyar szülő” táncolja Vég Annikó. 16. Stojánovits: „Nász a lepkekirály udvarában”, daljáték, előadják az intézet növendékei.

— **Forgalmi díjok növendékek főlvétele.** A m. kir. államvasutak a háború tartama alatt a kereskedelemügyi miniszter engedélyével, forgalmi díjok növendékül 18-ik életévüket még be nem töltött, érettségi vizsgát tett ifjakat is alkalmaznak. Ily ifjak folyamodványukat, születési és érettségi bizonyítványukat felszerelve, a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál (Budapest, VI., Andrásy-ut 73.) adhatják be. Az alkalmasnak talált folyamodókat 18. életévük betöltéséig, illetőleg a vasuti szakvizsgák letételéig, kizárólag tanulás és kiképzés céljából fogják foglalkoztatni és lehetőleg eddigi lakhelyükön levő állomásokra fogják azonnal beosztani, hogy továbbra is szülői ellátás alatt maradhasanak. A növendékek 18-ik életévük betöltésével rendszeres vasuti alkalmazottakká válnak.

— **A fémbeszolgáltatás határideje.** A világháború borzalmasan emelkedő méretei miatt a hadsereg szükséglete mindenféle cikkben óriási módon megnövekedett. A hadsereg szükség-

leteinek biztosítása érdekében természetesen leggye szigorúbb intézkedéseket kellett életbe léptetni minden téren. Így olyan cikkeknél, amelyeket eddig önként kellett beszolgáltatni, egyenkénti rekvizíciót és egyéb szigorú büntető intézkedéseket léptetnek életbe. Ugy halljuk, hogy ilyen változás következik be rövidesen a fémbeszolgáltatás terén is és a hatóságok már legközelebb nyilvánosságra fogják hozni az erre vonatkozó intézkedéseket, amelyeknek publikálásával természetesen véget ér az önkéntes fémbeszolgáltatás is. Miután minden késedelemre így komoly veszedelem vár és mert nincs kilátás arra, hogy a fémbeszolgáltatás kötelezettsége alól bárki is kivonhassa magát, mindenki a haza és a saját érdekében is cselekszik, ha késedelem nélkül beszolgáltatja arra kötelezett fémeit, amelyre a hadseregnek nagymennyiségben van szüksége.

— **Pályázat ösztöndíjra.** A Nunkovich András-féle alapítványnál 1917. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg egy 200 K-ás ösztöndíjra Mosonvármegye alispánja pályázatot hirdet. Ezen ösztöndíjban az alapító végrendeletéhez képest mindenek előtt azon tanuló ifjak részesíttetnek, akik az alapító rokonságából származnak, ha tanulmányaikban csak közpszerű előmenetelt tesznek is és pedig az elemi iskolai tanulmányok megkezdésétől tanulmányaik befejeztéig. Az ösztöndíj felévi részletekben folyósítatik és minden év február és július havában. Azon esetre azonban, ha az alapító rokonságából leszármazó ifjak nem volnának vagy nem jelentkeznének, vagy végre a rokonsági leszármazást igazolni nem tudnák, az ösztöndíjban más szegénysorsú és atyátlan árva tanulóifjak részesíttetnek.

A pályázati kérvények Mosonvármegye közönségéhez, mint pártfogóhoz intézendők és 1917. évi júl. hó 15-ig a torontálmegyei k. tanfelügyelőséghez nyújtandók be.

— **Gépészek vizsgálja.** A gépészek és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által június hó 17-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartani. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros), Küttl-tér 2. sz. címezve legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Gyengeelméjük és gyengétehetségük felvétele.** A borosjenői (Aradmegye) pedagógiai nevelő- és foglalkoztató állami intézetben az 1917—18 tanévben több gyengeelméjű és gyengétehetségű növendék vétetik fel. Szegénysorsúak ingyenes elhelyezést nyernek. Prospektust ingyen küld az intézet igazgatósága.

— **Hadifénykép levelezőlapok.** A Hadsegegyező Hivatal Hadifénykép kiállításán kiállított legszebb képek lemezeiről 150-féle felvétel a legkülönbözőbb harcterekről és harcmezőkről. Eredeti bronzüst képek. 10 darab ára 2 korona 50 fillér.

— **Könyveket a harctérrel! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontálmegyei Közművelődési Egyesület készsége továbbítja.**

— **Katonaotthon** Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2—9 óráig.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és ayugdíjgyelete” nagybecskerek-i fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, 1917. évi június 14-én két előadás: este fél 7 és fél 9 órakor rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel:

SABINA.

Egy álom története 3 felvonásban. A főszerepben Ritta Sachetto és Ludwig Trautmann.

A LEPECSÉTELT POLGÁRMESTER. Szenzációs vigjáték 2 felvonásban. A főszerepben Erika Glässner.

Tengeri győzelmünk az Otrantói-szorosnál.

(Két levél)

Azt a kitünő szellemet, amely haditengerészetünket, tisztjeink és matrózaink családjait és gyönyörű partvidékünk lakosságát eltölti, híven tükrözi egy levél, amelyet egy hölgy Bocche di Cattaro-ból egy bécsi barátjához intézett. A levél oly megkapóan eseteli a bécsi, a várakozás és a hazatérés hangulatait, hogy közvetlenségének hamvát vesztené, ha egy sórt is változtatnánk rajta. A levél idevonatkozó részletei így hangzanak:

Már napokkal azelőtt akartam neked írni, de közbejötték a flotta-akció izgalmas napjai. Nem is tudom elmondani, milyen csodálatos szép dolog, hogy mindezt itt végigcsinálhattam! Először is a kifutás 14-én este, a legszebb naplementében. Az egész Bocche, a Lovcentől messze ki a tengerig, csupa arany és csupa fény. És hajóink olyan komolyan, ünnepélyesen, olyan végzetten futottak ki harcra és halálra. Aztán jött a 15-e, a nehéz harc az ellenségeink óriási túleréjével. Halálfélelem és aggodó várakozás órái Horthy Magdának és nekem. Az egész Zenta-estet fölelevenedett előttem. De most nagyszerűen végződött minden. Hála Istennek!

Végre, végre — mikor beesteledett, visszatértek és életnek ez volt egyik legszebb órája! Először a derék reptők jöttek, akik 10 óra hosszat szakadatlanul a levegőben voltak és a 35 mérföldes sebességű hajókra pompásan lövöldöztek: páratlan rekord. Aztán jöttek a torpedónaszádok, a nyiltengeri naszádok és rombolók, azután a három cirkáló, amely olyan félelmetesen verekedett. Kormosan, sebhedten jöttek, haláltak a fedélzetükön, köztük egyik legkedvesebb barátunk, a jó öreg Szubovics, Maga Horthy csak könnyebben sebesült, de a mérges gázok elkábították. Mind itt voltak megint, egyetlen egység sem hiányzott, győzelmesen tartották a harcot és visszafordulásra kényszerítették az ellenséget, pedig több mint kétszeres volt a túleréje. Legvégül az öreg „Sankt Georg” jött, amely jókor való beavatkozásával hozzájárult a győzelmes döntéshez. Amint így a néphimnusz hangjai mellett, lobogó zászlókkal, az összes hajók hurrája közben befutott és az én édes F.-et elől a hajó orrán épen, egészségben megláttam, majd a szívem szakadt meg a nagy hálálkodástól. Soha, soha el nem felejttem ezt a pillanatot. Különösen régi tengerész ismerőseid voltak „svungban”. Liechtenstein, aki két rombolót vezetett, azt hallom: páratlan lendülettel vetette magát öt nagy rombolóra, egyiket elsüllyesztette, egyet lángba borított, harmat maga előtt kergetett, aztán még három gőzöst elsüllyesztett. Azt mondják, egyszerűen csodákat művelt. A három cirkáló is pompásan dolgozott. Mikor a Novara megrongálódott, a helyzet egy pillanatra oly komoly volt, hogy bizony más tengerészek odébb álltak volna két ép hajóval, legalább még azok meneküljenek meg. De hát az osztrák-magyar bajtársak nem ilyen legények és így a „Saída” a legkeményebb ágyuharcban — maga is folyton tüzelve — a Novarához állt, hogy segítségére legyen. A nehéz manőver közben „Helgoland” öreg Heiszler barátunk vezetése alatt nagy nyugodtan le-föl cirkált a két testvérhajó előtt, testével fedezte őket és magára vonta az egész ágyutűzet. Nem nagyszerű ez?

Akkor fölbukkant a „Sankt Georg” és az angolok, olaszok megfordultak, ellillantak, pedig még mindig ők voltak az erősebbek. Mikor aztán híre jött, hogy egy U-naszád a legnagyobb angol elsüllyesztette, egetverő ujjongás támadt és kitünő tengerünk meg lehetett elégedve a munkájával.

Ez volt hajóhadunk első nagyobb hadművelete fiatal császár-admirálisa alatt és a jó Isten úgy megáldotta, megsegítette, mint soha még.

A második levelet egy fiatal tengerész-tisztjelölt írta, akit sok könyörgés után egy iskolahajóról átvettek a Novarára és május 15-én először hallotta süviteni az ellenség gránátjait. A tizenhét éves ifjú ezeket írja édesanyjának:

— 14-én este „minden ember a fedélzetre!” Parancsnokunk, a kapitány, a fedélzetre jön és elmagyarázza a hadművelet tervét: „Áttörni az otrantói-szorosnál a tenger-alattjáró-zárlatot!”

— Tudom — mondja a kapitány — hogy a Novarának minden embere megteszi a kötelességét most is, mint az eddigi ütközetekben és remélem, hogy holnap délben mindnyájan frissen, egészségesen itt leszünk, életünk legszebb emlékével.

Csatariadó! Horgony!

Kifutottunk. Egész éjszaka mentünk és hajnali szürkülettel az Otrantói-szorosnál voltunk. Korfu fölött láttam fölkelni a napot. Háromnegyed hatkor jelentettem tiz gőzöst. Feléjük tartottunk. A derék piros-fehér-piros lobogó felröppent és a következő percben mind a két oldalról ropogott a hajó. Kilenc gránát zudult a gőzösökbe. Mindegyik talált. Akkor közelebb mentünk és elsüllyesztettük őket. Harmincöt angolt a fedélzetre vittünk.

Akkor hallottam először gránátokat fütyni. Az egyik szétépti mögöttem a lobogórudat. Északnak kormányozva, olasz és francia rombolók találkoznak velünk. Tíz pernyi harc után menekülnek. Most angol és olasz cirkálók és rombolók tűnnek föl. Két óra hosszat harcolunk a nagy túlerő ellen. Biztosra vettem, hogy nem térünk már vissza. Az árbócot két találat érte, amelyet odafönn is megéreztem. Az egyik lyuknak husz centiméter az átmérője. Az az érzésem, hogy az árbóc nyomban lezuhan. De persze nem megyek le. Az én helyem idefönn van.

Mennél forróbb az ütközet, annál pokolibb a láрма: ropognak az ágyúink, az angol gránátok fütynnek-püfögnek, lidittől zöldes-sárga vizoszlopok vágódnak a magasba, aztán jobbról-balról elborítják a fedélzetet.

Az ellenség a vezérhajóra, a Novarára összpontosítja tüzelését. A kapitány megsebesült, az első hadnagy halott. Két bajtársamat látom egy pillanatra véres kötésekkel. Mig a mentőövet magamra veszem, megfigyelem az ellenséget. Szakadatlanul jegyzek az óram után és leordítok a hidra: „Rövid!”, „Rövid!” Ha áthajolok a korlátot, gránátok fütynnek el melletttem. Tízszert is kell kiáltanom, míg megértenek. Mögöttem szétvágódik a jelzőkészülék és a tatra zuhan.

Mi fiatalok komolyabbak lettünk, de a lelkesedésre hajlamosak maradtunk. Amint itt a helyemen állok és cigarettámat szívom és hazamenet minden erőről és minden hajóról viharzó hurrákat hallok, az én ajkamról is elszakad egy kiáltás:

— Hipp! Hipp! Hurrá! Novara!

Törvénytörés.

§ A Reznicek pör a Kurian. Harmadéve, hogy Reznicek nyug. ezredes, akkori állomásparancsnok ügyével kapcsolatban Reznicek Emilné szül. Matulay Margitot és leányukat dr. Surra Józsefnét Nagybecskereken letartóztatták. A vád és a tárgyalás eredménye ismeretesek, amennyiben a nagybecskereki törvénytörés Reznicek Emilnét három évi börtönrre és 900 korona pénzbüntetésre, dr. Suránét egy évi börtönrre és 150 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ezredes felett a katonai bíróság itelkezett. A beadott semmisségi panaszok folytán a Kuria harmadik büntető tanácsa Tarnay János elnökletével tegnap kezdte meg a bünpör tárgyalását. Agorasztó Péter kuriai bíró ismertette a per anyagát. A tárgyalás folytatását azután mára halasztották.

Pályázat.

A nagybecskereki izraelita hitközségnek templomi és irodai szolgálai állás azonnal betöltendő. Javadalma: Lakás, fűtés, világítás, 60 korona havi fizetés és mellékjövdelem. Irni, olvasni tudó pályázó jelentkezzen a hitközség titkári hivatalában. Rokkant katona előnyben részesül.

Löffler Jónás hitk. titkár.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy vb. Winter Fülöp esődtömegéhez tartozó egy darab használt Clayton Schuttleworth 37738. sz. cséplőszekrényt és Hoffherr & Schrantz 582. sz. 8 lóerejű lokomobilt szabad kézből, a csődválasztmány jóváhagyása mellett eladom.

Az eladandó cséplőszekrény és lokomobil a Glava-majoron (vasúti állomás Csene, Torontálmege) bármikor megtekinthető. Az ajánlat Nagybecskereken irodámban teendő vagy írásban címre beküldendő.

Az eladandó ingóért a csődtömeg nem szavatol és az a gazdaságból 15 nap alatt elszállítandó, de a vétel pillanatától kezdve a veszély a vevőt illeti.

Nagybecskereken, vb. Winter Fülöp esődválasztmányának 1917. évi június hó 7-iki üléséből.

Dr. Vászits Endre esődtömeggondnok.

„Agricola” takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság Écska.

Meghívó.

Az Écskán székelő „Agricola” takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság tisztelt részvényeseit ezennel meghívjuk a

XII-ik rendes közgyűlésre

amely az intézet helyiségeiben 1917. évi június hó 28-án d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak jelentése és a mérleg megállapítása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvényének megadása.
3. A nyereség felosztása.
4. Két igazgatósági tag megválasztása.
5. Az intézeti elnök megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Zárszámadása

az Écskán székelő „Agricola” takaré- és hitelintézet részvénytársaságának 1916. évre.

Mérleg-számla.

Vagyon: Pénztárkészlet 3176'82 K. Bankváltók 53888'13 K. Jelzálogos váltók 25717'— K. Jelzálogos kölcsönök 11100'— K. Kötvénykölcsönök 1480'— K. Intézeti ház 5000 K. Értékpapírok 2900'— K. Adóssok 217'88 K. Óvatolási költségek 34'90 K. Összes vagyon 103514'73 K.

Teher: Részvnyőke 70000 K. Tartalék-alap 585'50 K. Takaréketétek 17235'17 K. Visszleszámitolás 5785'— K. Átruházott jelzálogkölcsön 3000'— K. Hitelezők 999'11 K. Folyószámla 860'41 K. Fel nem vett osztalék 810'15 K. Átmeneti kamatok 660'— K. Tiszta nyereség 3579'39 K. Összes teher 103514'73 K.

Nyereség- és veszteség-számla.

Kiadás: Betéti kamatok 799'97 K. Visszleszámitolási kamatok 966'50 K. Átruh. jelz. kölcsönkamatok 82'50 K. Adó 600'— K. Takaréketéti adó 10% 80'— K. Irodaköltségek 303'02 K. Fizetések 1580'— K. Jelenléti jegyek 51'— K. Posta 85'59 K. Tiszta nyereség 3579'39 K. Összes kiadás 8127'97 K.

Bevétel: Kamatok: 6652'67 K. Jutalékok 1475'30 K. Összes bevétel 8127'97 K.

Kelt Écskán, 1916. évi december hó 31.

Az igazgatóság: Val. Magdu s. k. vezérigazgató. V. Petroviciu s. k. M. Ghilazanu s. k. Dr. P. Obadeanu (hadbavonult).

A felügyelő-bizottság: Alulírott felügyelő-bizottság a jelen mérleg-számlát, valamint a nyereség- és veszteség-számlát a szabályszerűen vezetett fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, azokkal megegyezőnek és helyesnek találta. Magdu Gyula s. k. Brenda Moisa s. k. Ghilazan Ghiga s. k. Agotescu Voltzar s. k. Dr. Pacurariu Simon s. k. Butzu Miklós s. k. Miok Péter (hadbavonult).

4618—1917. sz.

478—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagyikikindai járás Padé községében megüresedett községi írnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi működésüket és erkölcsi minőségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a nagyikikindai szolgabíróhoz 1917. évi július 15-ig küldjék be. Javadalmazás 1000 korona évi fizetés és 120 korona lakbér.

Nagyikikinda, 1917. évi június hó 7.

Dr. Baár főszolgabíró.

Klári község elöljáróságától.

1147—917. szám.

491—2.1

Hirdetmény.

Klári községben egy 2 éves fakó kanca, egy 2 éves pej kanca, csillagos csikó bitang-ságba vétetett.

Amennyiben ezeket igazolt tulajdonosa 15 napon belül községünkben át nem veszi, úgy f. hó 24-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni.

Klári, 1917 június hó 8.

Elöljáróság.

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyvilágnak szives tudomására hozni, hogy bécsi házamtól a legújabb

MODELL-BLUZOK

Etamin-szövetből megérkeztek és megfelelő áron kaphatók. Selyemkosztümekek, valamint tavaszi- és nyári ruhák műhelyemben legmodernebb kivitelben, mérték után szabott megrendelésre készíttetnek.

Kitünő tisztelettel:

WEHNER ANNA nőruha-terme
Kínzsi-utca. (Club kávéház.)

PEZSGŐSDUGÓT

használt, de nem töröttet, veszek 50 fillérért darabját, palackdugót 5 K kilóját utánvétellel. Előzetes tudakozódás szükségtelen. Új palackdugóért csak minta ellenében tesztek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf
Budapest,
Nefelejts-utca 15. szám.

Kényelmesen

butorozott 2 szobás lakást

mellékkelhelyiségekkel keresek szeptember 1-re a belvárosban. Feltétlenül tiszta és egészséges lakás legyen.

Tudakozódni lehet a kiadóban.

Nyomdaüzlet

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett flu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

A gőzfürdő

a mai napon ismét **megnyilt.**

Zuhanyfürdő nyitva van naponta délután 4-7 óráig, kedden és pénteken 5-7 óráig.

A Váraljai utca 24. sz.

ház eladó.

VISZKETEKGSEGÉT

rüht, sümört legbiztosabban elmulasztja a **Barna zsir** Kis tégely K 1-60, nagy tégely K 3-—, családi adag K 9-—, utasítással rendelhető: Dr. Flesch E. „Korona” gyógytárából, Győr.

Rikkancsokat

felvesz

a Torontál kiadóhivatala.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Frans J. Li. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fkg.-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 11.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinsky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Ozv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkerekedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovics István, Hunyadi-utca.
Mészáros Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műanyagkötészet:

Schneider János, Aradai-utca.

Drogéria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mészáros R. Ötvegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképés:

Kremsler István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis R. Erzsébet-hidon túl, Ambrózy,
szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold László, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézmunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társai, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradai-utca

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradai-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Urdivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasúti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.